

Nr 60.

Av herr Hagsman m. fl., om förbättrad löneställning för vissa egnahemsassistenter.

Flertalet av de ärenden, som handläggas hos egnahemsnämnd, förutsätta agronomisk sakkunskap. Sådan sakkunskap tillhandahålles främst genom egnahemsdirektören. Arbetskvantiteten är emellertid högst varierande inom de olika egnahemsnämndernas områden, och för att arbetet skall medhinnas inom rimlig tid ha åtskilliga egnahemsnämnder måst tillföras ytterligare arbetskraft med agronomisk utbildning. Sålunda finnas hos egnahemsnämnderna i de fyra nordligaste länen egnahemskonsulenter (placerade i lönegraden A 21) och hos tio egnahemsnämnder äro stationerade egnahemsassistenter. I enlighet med beslut av 1940 års riksdag (se Kungl. Maj:ts prop. nr 130/1940) må dessa assistenter såsom extra ordinarie tjänstemän placeras högst i lönegraden Eo 16.

Den placering i lönehänseende, som sålunda givits egnahemsassistenterna, har under senare år visat sig icke vara tillfredsställande. Vid uppkommen ledighet å dylik tjänst har det mött stora svårigheter att kunna återbesätta tjänsten med fullgod arbetskraft, och detta har understundom lyckats först sedan befattningen — till stort men för arbetet i den berörda egnahemsnämnden — fått stå obesatt en avsevärd tid. Än svårare har det varit att tillfälligt under sommarhalvåret, då arbetet i egnahemsnämnderna pågår för högtryck, kunna anskaffa en eller annan agronom för att biträda några av de mest arbets-tyngda nämnderna.

Ett utav huvudskälen till den försvårade rekryteringen av dessa assistenttjänster synes vara den, att yngre agronomer efter den för någon tid sedan genomförda regleringen av lönerna för lärarna vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna vid dessa anstalter kunna redan från början erhålla förmåner, som icke oväsentligt överstiga assistentlönen. Det är då väl förståeligt, att dessa lärartjänster te sig mera lockande och i första hand bliva efterfrågade.

För egnahemsorganisationen ligger det emellertid en stor fara i att icke kunna för ifrågavarande assistenttjänster förvärva fullgod arbetskraft och även få behålla denna. Att märka är nämligen, att man har att räkna med att egnahemsdirektörsbefattningarna framdeles skola komma att i stor utsträckning rekryteras ur assistenternas led. De fyra befintliga befattningarna såsom egnahemskonsulent, vilka för övrigt alla äro förlagda till Norrland och därför giva en i viss mån ensidig utbildning, förslå icke såsom rekryteringsbas. Då den nuvarande egnahems-

hemsorganisationen genomfördes från den 1 juli 1940, kunde flertalet egnahemsdirektörstjänster besättas med de befattningshavare hos hushållningssällskapen, som inom dessa närmast hade handhaft egnahemsärendena, men härutinnan är ju läget för framtiden förändrat. Egnahemsorganisationen bör därför utrustas med möjligheter att draga till sig dugande arbetskrafter, som kunna förväntas visa sig lämpliga att i sinom tid anförtros tjänst såsom egnahemsdirektör. Med en sådan befodringsgång, som nu antyts, synes man kunna utgå från att en egnahemsassistent kommer att få kvarstå å sådan tjänst under åtskilliga år, innan befodran till egnahemsdirektör (eller eventuellt till egnahemskonsulent) kan påräknas. Häri ligger givetvis ett mycket starkt skäl till att dylik assistenttjänst icke bör givas alltför låg placering i lönehänseende och i varje fall icke lägre än den en extra ordinarie lärare vid en lantmannaskola erbjudes, d. v. s. en lön i stort sett motsvarande avlöning enligt lönegraden Eo 18. En förhöjning av assistenternas löneplacering från lönegraden Eo 16 till Eo 18 skulle medföra en till omkring 5 000 kronor begränsad utgiftsökning.

Nämnas må, att egnahemsstyrelsen i sin skrivelse till Kungl. Maj:t angående anslagsäskanden för budgetåret 1945/46 framställt förslag om sådan förbättrad löneställning som här ovan förordats. Beträffande förslaget har emellertid föredragande departementschefen i årets statsverksproposition uttalat, att han icke för närvarande kunde biträda det samma. Uttalandet låter förmoda, att denna inställning närmast föranletts av statsfinansiella skäl. Enligt vår mening är emellertid behovet av ett nöjaktigt ordnande av ifrågavarande rekryteringsfråga så trängande, att betänkligheter av sistberörda art i detta fall böra få vika.

Under åberopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

att för möjliggörande av placering av egnahemsassistent i högst lönegraden Eo 18 den i avlöningsstaten för egnahemsnämnderna upptagna posten till Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal måtte höjas från i statsverkspropositionen föreslaget belopp av 333 000 kronor till 338 000 kronor samt därmed förslagsanslaget till Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar för budgetåret 1945/46 höjes från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, 785 000 kronor, till 790 000 kronor.

Stockholm den 18 januari 1945.

Josef Hagman.

B. A. Nilsson.

Gust. Björkman.

Carl Eriksson.